

i teologije i Wilhelm Dantine. Katolički egzeget iz Saarbrückena J. Blank pokazuje sliku budućnosti na temelju Biblije i pokazuje sudbinu Biblije u budućnosti. Frans Haarsma, pastoralni teolog iz Nijmegena, analizira brzu i iznenadnu promjenu u kojoj se danas nalaze Crkva i teologija. U svom članku razmatra četiri neuralgične točke koje treba nužno pozitivno riješiti: »omržena služba«, »ispražnjeni autoritet«, nagli rast »rubnih kršćana« i »opadanje« vjere. Pedagog Otto Betz iz Hamburga vidi dužnost svakog odgoja u tome da čovjeka odgoji za budućnost. To mora biti zadaća i teologije i propovijedanja i kateheze. Na kraju W. Dirks, katolički novinar u Njemačkoj, postavlja naglasak na ozbiljniju, dublju i svijetu otvoreniju pobožnost svih kršćana.

Kako se iz ovog kratkog i sažetog prikaza može nazreti, knjiga je veoma aktualna i stoga je svima preporučamo.

A. R.

W. BLESS — D. EMEIS, Befreier Glaube. Ein Angebot für die Glaubensbildung im Anschluss an den Holländischen Katechismus. Herder 1971.

Bitna oznaka Crkve Kristove jest katolicitet. Ona je prije svega poslana u svijet kao i Krist. Zato je bitna zadaća Crkve propovijedati Krista. A to pretpostavlja u Crkvi snažno razvijenu teologiju i katehétiku. Crkva je sva usmjerena na pozitivno samoosvješćivanje. Objave koja joj je predana. I onda kad osuđuje neku zabludu, Crkva to čini ukazivanjem na pozitivna rješenja. Razvojem teologije ona prevladava zabludu. Propovijedanjem Krista ona prevladava razdore. Crkva je kao cjelina Narod Božji, izvana i iznutra, u hodu prema konačnici vremena. Shvatiti da je Crkva »čuvarica položaja vjere« statički, a ne dinamički bilo bi neodgovorno i necrkveno. Činjenica je da je u povijesti bilo takvih krutih stavova. No njihove posljedice osjećamo i danas.

Pa ipak, čini se da smo slabi učenicima povijesti, »učiteljice života«. Baš danas kad se posvuda »više« kako se teologija opasno razmahala, kad se ponekad čini kao da i katehétika

stoji u svom zenitu, osjećamo više nego ikad kako nam krvavo nedostaje prikladan priručnik za katehizaciju odraslih.

Pojavom »Holandskog Katekizma« činilo se kao da se tom nedostatku doskočilo. U samoj Holandiji bilo je u kratkom roku rasprodano više od 500.000 primjeraka. Unatoč izjavi izdavača Katekizma da knjiga ne želi biti »međunarodni« katekizam, u kratkom roku pojavili su se prijevodi na engleskom, njemačkom, francuskom, španjolskom, katalonskom, portugalskom, talijanskom i hrvatskom jeziku. No odmah u početku pojavila su se teška osporavanja te knjige. Rasplamsala se bura osuda, kritika, žučljivih izjava i protesta. Možda je najžalosnija pojava pri svemu bila u tome da nitko od osporovatelja nije bio kadar pružiti bolji priručnik za odrasle u ovom trenutku. Čini se kao da je sve bilo upravljeno samo na to da se uništi i ono malo što imamo.

Međutim, nije to trebalo doći iz redova same Crkve. Katekizam kao sam od sebe doživljava krizu, »ta knjiga negdje ne funkcioniра« (9), ona je postala »stara«, nedjelotvorna. Traže se hitno novi zahvati, novi pristupi problematici katehizacije odraslih. Krivo bi bilo reći, da se odrasli ne zanimaju za vjeru. Nikad se »laici« nisu toliko bavili teologijom kao danas.

Sve to konstatira ova knjiga, ali se ne zaustavlja samo na tome. Obojica autora, od kojih je jedan radio na izradi Holandskog Katekizma, nastoje tražiti nove putove u teologiji i katehétici. Oni se ne žele ni na koga, oni samo traže.

W. Bless je stručnjak za izobrazbu odraslih na Višem katehetskom institutu u Nijmegenu. Umjesto dosadašnjeg promatranja vjere kao »posjedovanja istine«, analizira on vjeru kao teološki odgovorno i ljudski uvjerljivo razumijevanje Objave i iz toga izvlači praktične smjernice. Pisac ne vidi izlaz iz krize vjere, koja u svijetu postoji, u kvantitativnom napretku među ljudima nego u kvaliteti, produbljivanju odgovorne vjere kod odraslih. Čovjek mora osjetiti da mu ne želimo dati jeftine odgovore na pojedina pitanja, nego da je vjera najdublji odgovor na našu ljudsku egzistenciju.

U drugom dijelu knjige daje D. Emeis model, kako bi se vjerska tema mogla uspješno obraditi u »radnoj izobrazbi«. Iz tekstova Holandskog Katekizma postavlja pisac pitanja koja potiču na razmišljanje i razgovore s odraslima. On daje i didaktičke primjedbe za uspješno vođenje razgovora.

Knjiga je pomoć svakom koji mukotrpno traži kako da se našim odraslim suvremenicima preda živa i dragocjena baština koju nam je dao Isus Krist. Možda ona ukaže na prave putove traženja i pomogne podizanju odgovorne svijesti za traženje novih načina katehiziranja odraslih.

T. I.